

Hellere lille og vågen...

Et land behøver bestemt ikke at være stort for at være interessant - lilleputstaten San Marino, der ligger omkranset af Italien, rummer et charmerende miks af ældgammel historie og moderne kultur.

TEKST OG FOTOS: ANETTE LILLEVANG KRISTIANSEN - FRI@BERLINGSKEMEDIA.DK

Vroooooommm!” lyder det hidsigt hvinende fra en 12-cylindret, postkasserød og højglanspoleret Ferrari Testarossa, der, med det karakteristiske emblemed med den sorte stejle hest på gul baggrund, overlegent flyder forbi mig på hovedgaden. Jeg spærrer øjnene op og skæver derefter op mod det gamle middelalderfort med de solide mure og takkede borgtårne, der knejser højt oppe over byen. Her i verdens ældste republik kan man roligt sige, at nyt og gammelt mødes i dramatisk og helt igennem iøjnefaldende forening. Den over 700 meter høje klippe Monte Titano med fæstningsværket La Guaita som midtpunkt udgør centrum af San Marinos hovedstad, der bærer samme navn som landet. Fra toppen har man overblik over hele riget, der udgør det famøst lille are-

al af 61,2 kvadratkilometer. Det svarer til cirka 0,1 procent af Danmarks areal eller et område på størrelse med Fanø.

San Marino er verdens femtemindste land målt på indbyggertal. Omkring 35.000 menneskesjæle bebor dette lillebitte land, der helt nøjagtigt bærer det yndefulde navn Serenissima Repubblica di San Marino. Denne isolerede plet midt i Italien kan sammenlignes med Monaco, Vatikanstaten, Andorra og Liechtenstein. Fælles for disse lande er, at folk bor der, enten fordi de er pænt godt ved muffen, eller fordi de er særligt religiøse.

San Marino er et taxfree område og et af verdens rigeste lande, så at møde en fabriksny Ferrari på hovedgaden er ikke noget særsyn. Tværtimod, så er det almindelig hverdagskost og ikke noget, indbyggerne normalt vrider nakken af led over.

En bystat kommer til verden

Bussen fra den italienske kystby Rimini har prustende bragt mig op på toppen af klippekolden ad en serpentinevej, hvor jeg undervejs har kunnet iagttage det majestætiske borganlæg i lyse sandsten. Inde i det allerhelligste af mikrohovedstaden trasker jeg ad stejle gyder og når til sidst op til Guaita-tårnet; det første af de tre tårne. Det ligner et eventyrslot, som det ligger der og balancerer halsbrækkende på kanten af den stejle klippeside.

Indtil 1970 husede tårnet et fængsel, og det er også herfra, man affyrer kanoner på landets særlige mærkedage. De tre middelaldertårne, der ligger på stribe, udgør ryggraden i San Marinos hovedstad og kan skimtes på lang afstand. De har i næsten umindelige tider udgjort byens forsvarsværk med frit udsyn over landet og Adriaterhavet.

San Marinos historie starter omkring år 301 e.Kr., hvor Marino, der var stenhugger, kom til området sammen med en gruppe af kristne. De kom hertil fra Rimini og var retsfulgte på grund af deres tro, så de søgte tilflugt på Titano-klippen. Her gik de efter sigende i gang med at bygge et kloster. En anden historie går dog på, at klostret blev opført for at hylde Marino.

Miniputstaten har gennemlevet flere hårde perioder, for eksempel da Napoleon invaderede Italien. I løbet af renæssancen blev San Marino en italiensk bystat og har været uafhængig siden 1631.

Når man går rundt i byen, er man ikke i tvivl om, at San Marino har virkelig mange år på bagen, og den indre bykerne i hovedstaden er, med dens historiske landemærker, også på UNESCO's verdensarvsliste. Jeg forestiller mig byens og landets lan-

ge historie, mens jeg spadserer langs klippen og når de to andre tårne, Cesta og Montale. Cesta-tårnet er en smule mindre end Guaita-tårnet og stammer fra 1100-tallet. Det ligger i 756 meters højde og er det af tårnene, der ligger højest placeret på klippen.

Jeg går over den naturlige klippebro, der forbinder Guaita-tårnet og Cesta-tårnet – det er en eventyrlig vandretur med et lodret fald på den ene side, så jeg må koncentrere mig, holde tungen lige i munden og tage livtag med min højdeskæk. Nedenfor broen er der et naturligt vindue – et hul i klippevæggen, hvilket giver et dramatisk indtryk. Hele vejen ad den smalle skovsti går jeg langs med dybet, indtil jeg støder på det sidste tårn, Montale.

Tårnet har i sin tid fungeret som udkigspost og ligger alleryderst på

Værd at vide

Transport

Rejsen til San Marino foregår med bus fra den italienske kystby Rimini. Nærmeste lufthavne er Bologna eller Firenze. Der er afgang med forskellige flyselskaber og en returbillet koster omkring 2.000 kroner. Busturen fra Rimini til hovedstaden San Marino tager omkring en time.

Overnatning

Hotellerne starter ved cirka 500 kroner per nat med morgenmad. Book i god tid, især i sommerperioden, da mange af overnatningsmulighederne her er optaget. Et godt og prisbilligt valg er Hotel Joli San Marino, der ligger i gåafstand fra busholdepladsen i hovedstaden.

Indkøbsmuligheder

Mærketøj, smykker, parfume, forskelligt lokalt fremstillet håndarbejde og souvenirs med riddertema.

den langstrakte bjergkam. Folk har her kunnet holde øje med eventuelle indtrængere nedenfor klippen, og det har været det ideelle tilflugtssted for stenhuggeren Marino og hans gruppe.

Italiensk middelaldercharme

Glasmontrerne er fulde af gamle rustninger, hjelme og våben. Cesta-tårnet huser et museum med landets lange historiske artefakter. De har flere hundrede forskellige genstande, der strækker sig fra middelalderen og helt op til slutningen af 1800-tallet. Det er et spændende og informativt museum, hvor jeg bruger en del tid på at blive klogere på det lille lands historie. Om sommeren er det også muligt at opleve udendørsudstillinger, hvor der for eksempel har været en med gamle veteranbiler eller materiel fra anden verdenskrig. Selvom den gamle del af hovedstaden San Marino er lille, er det en interessant oplevelse at besøge byen og de ældgamle bymure. Der er som regel masser af aktivitet, især om sommeren, hvor turisterne finder vej til byen på klippetoppen. San Marino minder på mange måder om en italiensk middelalderby

med caféer, pizzeriaer og italiensk stemning. Den har gode museer, og det centrale torv Piazza della Libertà, gør sig positivt bemærket på grund af dets klassiske arkitektur og fabelagtige udsigt. I nærheden ligger basilikaen San Marinus, og det omkringliggende område udgør det middelalderlige centrum af byen,

hvor der hersker en venlig og livlig atmosfære. Som i Italien ynder San Marinos indbyggere at hygge sig på et lokalt pizzeria. Her serveres gode hjemmelavede pizzaer og pastaretter, og måltidet kan passende rundes af med lækker, cremet is og en skarp espresso. Der er flere små charmerende ste-

der at vælge imellem i de små gader, så det er nemt at finde et favoritsted. Et dejligt spisested er La Terrazza Ristorante, der har udsigt over det stemningsfulde torv. San Marino er en skøn oplevelse; lidt, men godt og kan sagtens besøges på en dagstur fra Rimini eller Bologna. Byen er også perfekt til et week-

endophold, hvis det er afslapning og overskuelighed, der vægtes højt. For historieinteresserede som mig går tiden hurtigt med at studere middelalderarkitektur og sætte sig ind i verdens ældste republiks tilblivelse. Endelig kan man jo så også prale med at have besøgt et af verdens mindste lande og savlet heftigt over fyrige sportsvogne.

